

شتاب‌دهنده‌های تقاضامحور، مکمل واحدهای تحقیق و توسعه صنعتی؛ مطالعه موردی

شتاب‌دهنده نوآوران اکباتان

محمد حسن مرادی^۱، مجتبی فرهانچی^{۲*}

۱. استاد، گروه مهندسی برق، دانشگاه بوعلی سینا، همدان، ایران

۱. دکتری مدیریت تکنولوژی، پارک علم و فناوری همدان، همدان، ایران

* m_farhanchi@yahoo.com

چکیده:

شتاب‌دهنده‌ها از جمله ساختارهای تقریباً نوظهور در کشور ما هستند که در راستای توسعه کسب‌وکارهای نوپا و نوآورانه یا به عبارت دیگر کسب‌وکارهای استارت‌آپی شکل گرفته‌اند و در کنار سایر ساختارهای قدیمی‌تر از جمله پارک‌های علم و فناوری و مراکز رشد در جهت رشد استارت‌آپ‌ها و آمادگی آن‌ها برای جذب سرمایه‌گذار و تشکیل شخصیت حقوقی مستقل فعالیت می‌کنند. شتاب‌دهنده‌ها معمولاً خصوصی بوده و برخلاف پارک‌ها و مراکز رشد عمدتاً دولتی در کشور می‌توانند مالک بخشی از سهام تیم‌های نوپای مستقر در خود شوند. در سالیان اخیر فعالیت شتاب‌دهنده‌ها در شهرهای بزرگ کشور رو به گسترش بوده است و با استقبال نهادهای دولتی، بخش‌های خصوصی و تیم‌های استارت‌آپی مواجه شده است. رویکرد عمده شتاب‌دهنده‌های فعال در کشور متکی به طرف عرضه است، به این معنی که یک شتاب‌دهنده ایده‌های نوآورانه را در یک یا چند زمینه تخصصی پذیرش و حمایت می‌کند، به این امید که بتواند با توجه به خدماتی که به این استارت‌آپ‌ها ارائه و فرصت‌هایی که برایشان مهیا می‌کند، آن‌ها را با موفقیت به بازار و یا سرمایه‌گذاران بیرونی عرضه نمایند. استارت‌آپ‌ها در این رویکرد عرضه محور، از آنجایی که عمدتاً از ابتدا بر اساس درخواست یک مشتری مشخص شکل نگرفته‌اند در فرایند تجاری‌سازی و ورود به بازار با مشکل روبرو می‌شوند، تقریباً مشابه همان مشکلی که واحدهای فناوری مستقر در پارک‌ها و مراکز رشد با شدت بیشتری با آن مواجه هستند.

در این مقاله، در جهت رفع این نقیصه پیشنهاد توسعه شتاب‌دهنده‌های تقاضامحور مطرح می‌گردد؛ در اینجا منظور از شتاب‌دهنده‌های تقاضامحور، شتاب‌دهنده‌هایی است که خود مشتری یا سرمایه‌گذار اصلی ایده‌های نوآورانه هستند. در قالب این پیشنهاد، واحدهای بزرگ صنعتی که تا پیش‌از این به‌طور سنتی فعالیت‌های نوآورانه خود را بر مبنای پارادایم نوآوری بسته، در درون مرزهای شرکت خود و عمدتاً در واحد تحقیق و توسعه به انجام می‌رسانند، با اقدام به راه‌اندازی شتاب‌دهنده‌های تخصصی و پذیرش استارت‌آپ‌ها در حوزه‌های موردنیاز یا موردعلاقه، ضمن رفع بخشی از نیازهای نوآورانه خود با هزینه‌هایی به‌مراتب کمتر از هزینه‌های مرسوم فرایند تحقیق و توسعه داخلی، می‌توانند موفق به شناسایی فرصت‌های جدید سرمایه‌گذاری و کسب درآمد برای خود و سایر سرمایه‌گذاران بپردازند. در این مسیر، استارت‌آپ‌هایی که در شتاب‌دهنده‌ها پذیرش می‌شوند نیز با بهره‌گیری از حمایت‌های واحد صنعتی شتاب‌دهنده که در واقع نقش برادر بزرگ‌تر آن‌ها را ایفا می‌نماید می‌توانند با خیال نسبتاً آسان‌تری مسیر پرفرازونشیب تجاری‌سازی را طی نمایند.

برای شرح این پیشنهاد، یک نمونه از شتاب‌دهنده‌هایی که بر اساس این الگو در استان همدان راه‌اندازی شده است به‌عنوان نمونه مورد مطالعه، تشریح خواهد گردید.

واژگان کلیدی: شتاب‌دهنده تقاضا محور، نوآوری باز، مطالعه موردی، شتاب‌دهنده نوآوران اکباتان